

Finansiella riktlinjer för Sundsvalls kommunkoncern

Fastställd av kommunstyrelsen 2017-12-04 § 261

Diarienummer: KS-2017-00479

Ansvarig utgivare: Koncernstaben

Ersätter dokument "Tillämpningsanvisningar till finanspolicy för Sundsvalls kommunkoncern" beslutad av Kommunstyrelsen 2013-04-15 §135.

Innehållsförteckning

1	Inledning.....	2
1.1	<i>Bakgrund.....</i>	<i>2</i>
1.2	<i>Omfattning.....</i>	<i>2</i>
2	Finansiell samordning.....	2
3	Likviditetshantering.....	2
3.1	<i>Koncernvalutakonto.....</i>	<i>2</i>
3.2	<i>Tillåtna instrument vid placering.....</i>	<i>3</i>
4	Upplåning	3
4.1	<i>Allmänt</i>	<i>3</i>
4.2	<i>Upplåningsformer.....</i>	<i>3</i>
5	Utlåning och borgen	3
5.1	<i>Allmänt</i>	<i>3</i>
5.2	<i>Utlåning till majoritetsägda bolag</i>	<i>4</i>
6	Finansiell riskhantering.....	4
6.1	<i>Allmänt</i>	<i>4</i>
6.2	<i>Finansieringsrisk</i>	<i>4</i>
6.3	<i>Kreditrisk/likviditetssrisk</i>	<i>4</i>
6.4	<i>Ränterisk.....</i>	<i>4</i>
6.5	<i>Motpartsrisk.....</i>	<i>5</i>
6.6	<i>Valutarisk</i>	<i>6</i>
6.7	<i>Elprisrisk.....</i>	<i>6</i>
6.8	<i>Operativa risker.....</i>	<i>6</i>
7	Derivatinstrument	6
7.1	<i>Tillåtna derivatinstrument</i>	<i>6</i>
8	Rapportering	8
8.1	<i>Riktlinjer</i>	<i>8</i>

1 Inledning

1.1 Bakgrund

De finansiella riktlinjerna utgör ett komplement till finanspolicyn som är ett övergripande ramverk för den finansiella verksamheten inom Sundsvalls kommun och samtliga av kommunens majoritetsägda bolag. I detta dokument regleras mer i detalj till exempel olika riskbegränsningar, samt vilka affärer som får göras med vilka motparter.

För att skapa förståelse, helhet och sammanhang ska dokumenten läsas tillsammans.

De finansiella riktlinjerna har upprättats i enlighet med kommunallagen. Enligt kommunallagen ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning, samt förvalta sina medel så att krav på god avkastning och betryggande säkerhet kan tillgodoses.

Sundsvalls kommun, kommunfullmäktige, kommunstyrelse, nämnder, majoritetsägda bolag samt kommunalförbund benämns fortsättningsvis för **kommunkoncernen**.

De majoritetsägda bolagen och kommunalförbunden benämns fortsättningsvis för **bolagen**.

Sundsvalls kommun, kommunfullmäktige, kommunstyrelse och nämnder benämns fortsättningsvis för **kommunen**.

1.2 Omfattning

Med finansverksamheten avses upplåning, utlåning, leasing, borgen, finansiella tjänster, likviditetshantering, finansiell riskhantering och placering av överskottslikviditet.

2 Finansiell samordning

Kommunkoncernens kapitalförsörjning och skuldförvaltning ska endast ske via internbanken och genom upplåning i kommunens namn med vidareutlåning till de kommunala bolagen. All finansiell verksamhet i kommunkoncernen, intern och extern, ska bedrivas i internbanken.

Internbanken upphandlar och skriver avtal med den bank som kommunen har ramavtal med. De banktjänster som kommunkoncernen har behov av ska vara tecknade via ramavtal. Vid behov av nya banktjänster för bolag och förvaltningar ska internbanken kontaktas.

Internbanken upphandlar då tjänsten för hela kommunkoncernen.

3 Likviditetshantering

3.1 Koncernvalutakonto

För att uppnå en effektiv likviditetshantering samordnar Sundsvalls kommun in- och utbetalningar samt rörelsekrediter, för kommunen och de majoritetsägda bolagen i ett gemensamt koncernvalutakonto.

3.1.1 Interna placeringar

Bolagen är skyldiga att placera sin likviditet på ett konto som ingår i kommunens koncernvalutakontosystem och som hanteras av internbanken.

Vid behov av placering av överskottslikviditet utanför kommunens koncernkontosystem ska internbanken vara motpart. De helägda bolagen anmäler placeringsbehov hos internbanken.

3.2 Tillåtna instrument vid placering

För placering av överskottslikviditet är följande placeringsformer tillåtna:

- Bankinlåning, ex olika typer av bankkonton, specialinlåning och dagsinlåning
- Obligationer
- Statsskuldväxlar
- Certifikat
- Reverser

4 Upplåning

4.1 Allmänt

Målet för kommunkoncernens kreditanskaffning är en aktiv upplåning och skuldförvaltning i syfte att minimera kostnaderna för kommunkoncernens finansiering, samt att säkerställa att tillräcklig likviditet alltid finns för att bedriva verksamheten och garantera kommunkoncernens betalningsansvar.

4.2 Upplåningsformer

Följande upplåningsformer är tillåtna:

- Checkkredit eller kreditlöfte
- Utgivande av certifikat
- Utgivande av obligation eller annat löpande skuldebrev
- Banklån från svensk eller utländsk bank
- Tecknande av skuldebrev med annan finansiell institution eller placerare
- Leasing

Det är endast tillåtet att låna i utländsk valuta om alla flöden kurssäkras. Upplåning i form av lån i utländsk valuta, konverterad till svenska kronor på ett sådant sätt att endast kassaflöden i SEK uppstår, är att betrakta som upplåning i svenska kronor.

5 Utlåning och borgen

5.1 Allmänt

Bolagens upplåning ska alltid ske genom koncerninterna lån från internbanken till bolagen, via reverser eller kredit i koncernvalutakontosystemet.

5.2 Utlåning till majoritetsägda bolag

Utlåning får bara göras till majoritetsägda bolag. Kommunstyrelsen ska fastställa en låneram för varje majoritetsägt bolag.

Låneramen omfattas av checkkredit på koncernkontot, kort- och långfristig upplåning, samt finansiell leasing. Bolagen ansöker om låneram hos internbanken för beslut i kommunstyrelsen. Låneramen ska revideras regelbundet, dock minst årligen.

6 Finansiell riskhantering

6.1 Allmänt

All form av finansiell verksamhet är förknippad med ett visst risktagande. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till en effektiv hantering av risker där hänsyn tas till den kostnad riskhanteringen medför.

6.2 Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att vid någon tidpunkt inte ha tillgång till, eller endast mot en ökad kostnad ha tillgång till medel för betalningar.

6.2.1 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för att hantera finansieringsrisken:

Den genomsnittliga återstående löptiden för förfall av lån ska överstiga 2 år, men bör inte överstiga 4 år.

Därutöver ska inte mer än 50 % av låneskulden – exklusive avtalade lånelöften – förfalla inom en rullande 12-månadersperiod.

6.3 Kreditrisk/likviditetsrisk

Med kreditrisk och likviditetsrisk avses i första hand hur likviditeten hanteras och risken att inte få tillbaka utlånat kapital och/eller ränta.

6.3.1 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för att hantera kreditrisk/likviditetsrisk:

Placeringar får endast ske i följande typer av instrument:

- Räntebärande konto med rätt till omedelbart uttag.
- Stadsskuldväxlar, statsobligationer samt andra certifikat och obligationer med god likviditet. Se även punkt 6.5 motpartrisk.

6.4 Ränterisk

Med ränterisk avses risken för att en snabb förändring av marknadsräntorna påverkar kommunens finansnetto negativt.

6.4.1 Riktlinjer

Följande riktlinjer gäller för att hantera ränterisk:

Den genomsnittliga räntebindningstiden ska vara 1,5-4 år.

Andelen ränteförfall inom 12 månader ska vara maximalt 50 %.

Volymen utestående derivataffärer (nominellt) får inte överstiga den totala lånevolymen.

Nominellt belopp på utestående strukturerade derivat får inte överstiga 40% av den totala lånevolymen. För definition av strukturerade derivat, se avsnitt 7 Derivatinstrument.

6.5 Motpartsrisk

Med motpartsrisk avses risken för att motparten inte kan fullfölja de förpliktelser som avtalet innebär.

6.5.1 Riktlinjer

Tillåtna emittenter och motparter vid placering:

- Svenska staten, av svenska staten helägda bolag samt av staten garanterade bolag.
- Svenska kommuner och landsting samt av dessa helägda bolag (även om ägaren borgar).
- Svenska banker som har en rating om lägst A-1 Standard&Poor's eller P-1 Moody's eller motsvarande kreditinstitut samt av bank helägda bolag.
- Svenska bostadsfinansieringsinstitut eller motsvarande.
- Bolag ingående i kommunkoncernen.
- Utländska banker och övriga motparter som erhållit kreditvärderingsbetyget K-1¹ eller A-1² av Standard&Poor's, för löptider upp till ett år.

Tillåtna motparter vid upplåning:

1. Svenska banker och försäkringsbolag och av dessa helägda bolag.
2. Utländska banker och övriga motparter som erhållit kreditvärderingsbetyget K-1 eller A-1 av Standard&Poor's, för löptider upp till ett år, och minst A- hos Standard&Poor's för löptider över ett år.
3. Svenska bostadsfinansieringsinstitut eller motsvarande.
4. Svenska kommuner och landsting samt av dessa helägda bolag.
5. Bolag ingående i kommunkoncernen.

Tillåtna motparter vid derivataffärer:

1. Svenska banker
2. Utländska banker, med iakttagande av de regler för minimirating som anges i punkt 2 ovan, tillåtna motparter vid upplåning.

Motparts begränsning för derivataffärer:

1. Derivataffärerna ska ha en jämn fördelning på minst fyra motparter.

¹ K-1 innebär högsta kreditvärdighet på en inhemsk (nordisk) kortsiktig kreditvärdighetsskala.

² A-1 innebär högsta kreditvärdighet på en internationell kortsiktig kreditvärdighetsskala.

2. Maximal tillåten andel derivataffärer per motpart ska vara 50%.
3. Det positiva marknadsvärdet per motpart för derivatinstrument får högst uppgå till 150 mkr. Om detta värde överskrids på grund av marknadsrörelser får inga derivataffärer göras med denna motpart. Befintliga affärer åtgärdas inte.

Om en motpart får försämrad kreditvärdighet under nivåerna som anges i punkt 2 ovan ”Tillåtna motparter vid upplåning”, får inga nya affärer ingås med den motparten. Befintliga affärer åtgärdas inte.

6.6 Valutarisk

Med valutarisk avses risken för att kommunen drabbas av ökade kostnader eller minskade intäkter till följd av valutakursförändringar.

6.7 Elprisrisk

Med elprisrisk avses risken att kommunkoncernens resultat förändras vid en viss given förändring av marknadspriset på el.

6.7.1 Riktlinjer

För att begränsa elprisrisken ska handel med el ske enligt förvaltningsstrategin som upprättats i samråd med avtalad elmäklare.

6.8 Operativa risker

Med operativ risk avses risken för förluster till följd av brister i interna processer, mänskliga fel, felaktiga system, samt brottslighet.

7 Derivatinstrument

För att hantera riskerna i finansverksamheten förekommer olika derivatinstrument i marknaden. All användning av derivatinstrument förutsätter att Internbanken har god förståelse för instrumentets funktion, prissättning, tillhörande risker och administrativa rutiner som kan hantera dessa affärer.

Kommunen ska eftersträva ISDA-avtal³ för handel med derivatinstrument, men minst ha den svenska motsvarigheten av derivatavtal.

7.1 Tillåtna derivatinstrument

Följande derivatinstrument är tillåtna:

- Valutaterminer
- Ränteterminer och framtida ränteval (FRA)⁴

³ International Swaps and Derivatives Association avtal (ISDA-avtal) är ett internationellt standardavtal som reglerar handel av derivat mellan två motparter.

⁴ Detta förutsätter att det finns ett känt framtida finansieringsbehov.

- Ränteoptioner och valutaoptioner
- Rântetak, rântegolv, rântekorridor (caps, floors och collars)
- Rânteswap och valutaswap
- Finansiella kontrakt för prissäkring av el (elterminer, eloptioner)
- Kombinationer av ovanstående derivatinstrument sk strukturerade produkter (exempelvis stängningsbara swappar och tröskelswappar). För begränsning av strukturerade produkter, se 6.4.1 Rânterisk.

Valutaterminer

Valutaterminer kan med fördel användas för att eliminera valutarisk vid t ex utlandsupplåning. Då terminen görs samtidigt med upplåningen i utländsk valuta ska upplåningen betraktas som ett lån i svenska kronor, dvs. all valutakursrisk är eliminerad.

Rânteterminer och framtida rânteaftal (FRA)

Rânteterminer och FRA i svenska kronor får användas för att säkra upp framtida rânterisk, t ex då ett svenskt lån ska upphandlas i framtiden. I dessa fall medför affären att parterna kommer överens om en bestämd rânta för en bestämd löptid.

Rânteoptioner

Rânteoptioner kan med fördel användas med syftet att förändra risken i befintliga eller planerade finansiella positioner. En rânteoption är ett finansiellt instrument som ger innehavaren rättigheten, men inte skyldigheten, att i framtiden erhålla förutbestämda villkor med en motpart.

Rântetak, rântegolv och rântekorridor (caps, floors och collars)

Rântetak, rântegolv och kombinationer av dessa får användas med syftet att förändra risken i befintliga eller planerade finansiella positioner. Dessa finansiella instrument är utformade för att begränsa rântefluktuationer för tillgångar och skulder med rörlig rânta. Med rântetak och rântegolv fastställer man en högsta rânta eller en lägsta rânta, vilket ger benämningen tak respektive golv.

En korridor är en kombination av ett tak och ett golv, dvs. rântan tillåts att variera i intervallet mellan tak och golv. Genom att sälja ett golv (erhåller en premie) kan ett tak finansieras (betalar en premie), och då uppstår en korridor.

Rânteswappar och valutaswappar

Rânteswappar kan med fördel användas för att göra om rântestrukturen på ett underliggande lån, t ex från fast till rörlig rânta eller tvärtom. Om ett lån dessutom är upptaget i utländsk valuta får valutarânteswappar användas för att eliminera valutakursrisken samtidigt som rântestrukturen görs om.

Finansiella kontrakt för prissäkring av el (elterminer och eloptioner)

Elkontrakt används för prissäkring av el. Kontrakten är en överenskommelse mellan köpare och säljare att leverera en bestämd mängd el till ett specificerat pris vid en bestämd tidpunkt i framtiden.

8 Rapportering

8.1 Riktlinjer

Nedan beskrivs kommunkoncernens rapporteringsstruktur:

Rapport	Framställs av	KF mottagare	KS mottagare	Koncernstaben	Bolag
Finansiell rapportering som en del av årsredovisning	Internbanken	I linje med övrig ekonomisk rapportering			
Finansiell rapportering tertialvis	Internbanken		Tertialvis		
Finansiell rapportering månadsvis	Internbanken			Månadsvis	
Ränteprognos tertialvis	Internbanken	I linje med övrig ekonomisk rapportering			
Räntebudget som del av MRP	Internbanken	Årsvis	Årsvis		
Engagemangsbesked	Internbanken				Tertialvis
Likviditetsplan	Bolagen och nämnder			Enligt schema från internbanken	
Valutaflöden från 5.000 tkr och över	Bolagen och nämnder			När det uppstår	

Not. KF avser kommunfullmäktige, KS avser kommunstyrelsen.